2026

SOCIOLOGY

(Minor)

Paper : SOC4400504MN

(Sociological Research Methods)

(Set—B)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following questions : 1×8=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Who emphasized the use of the scientific method in Sociology?

সমাজবিজ্ঞানত বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰ ব্যৱহাৰৰ উপৰত কোনে গুৰুত্ব দিছিল ?

(b) Who is associated with participant observation in fieldwork?

ক্ষেত্ৰভিত্তিক কামত অংশগ্ৰহণকাৰীৰ পৰ্যবেক্ষণৰ সৈতে কোন জড়িত ?

(c) Who applied statistical methods in the study of suicide?

আত্মহত্যাৰ অধ্যয়নত কোনে পৰিসংখ্যাগত পদ্ধতিবোৰ প্ৰয়োগ কৰিছিল ?

(d) What reasoning moves from specific to general?

কোনটো যুক্তি নিৰ্দিষ্টৰ পৰা সাধাৰণলৈ গতি কৰে ?

(e) What sampling gives equal chance to all units?

কোনটো নমুনা সংগ্ৰহে সকলো একককে সমান সুযোগ দিয়ে ?

(f) What tool uses written questions to collect data?

তথ্য সংগ্ৰহ কৰিবলৈ কি সঁজুলিয়ে লিখিত প্ৰশ্নসমূহ ব্যৱহাৰ কৰে ?

(g) What is a testable statement in research called?

গৱেষণাত পৰীক্ষাযোগ্য বক্তব্যক কি বুলি কোৱা হয় ?

(h) What is a group selected from a population called?

জনসংখ্যাৰ পৰা নিৰ্বাচিত গোট এটাক কি বুলি কোৱা হয় ?

(Continued)

2. Answer any *six* from the following questions : 2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Why is it important to clearly define concepts in sociological research?

সমাজবিজ্ঞানৰ গৱেষণাত ধাৰণাসমূহৰ স্পষ্ট সংজ্ঞা দিয়াটো কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ ?

(b) How does a pilot study help in improving the research process?

পাইলট অধ্যয়নে গৱেষণা প্ৰক্ৰিয়াটো উন্নত কৰাত কেনেদৰে সহায় কৰে ?

(c) What is a questionnaire?

প্ৰশ্নাৱলী কি ?

(d) What is an exploratory research design?

অন্বেষণমূলক গৱেষণা পৰিকল্পনা কি ?

(e) Why is maintaining confidentiality important in research?

গৱেষণাত গোপনীয়তা বজাই ৰখাটো কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ ?

(f) What is objectivity in social science research?

সমাজবিজ্ঞানৰ গৱেষণাত বস্তুনিষ্ঠতা কি ?

(Turn Over)

(g) What is quota sampling?
কোটা নমুনা সংগ্ৰহ কি ?

(h) What do you understand by conflict of interest in research?

গৱেষণাৰ ক্ষেত্ৰত স্বাৰ্থৰ সংঘাতৰ অৰ্থ কি ?

(i) What is the importance of comparative method in sociological research?

সমাজবিজ্ঞানৰ গৱেষণাত তুলনামূলক পদ্ধতিৰ গুৰুত্ব কি ?

(j) What is the main distinction between positivism and interpretivism?

ধনাত্মকতাবাদ আৰু ব্যাখ্যাবাদৰ মাজত মূল পাৰ্থক্য কি ?

3. Answer any *four* from the following questions : 5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain the difference between sociological research and common sense knowledge.

সমাজবিজ্ঞানৰ গৱেষণা আৰু সাধাৰণ জ্ঞানৰ মাজৰ পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Explain the importance of research design in sociological research.

সমাজবিজ্ঞানৰ গৱেষণাত গৱেষণা ডিজাইনৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Explain the ethnographic method and its usefulness in Sociology.

নৃ-তাত্ত্বিক পদ্ধতি আৰু সমাজবিজ্ঞানত ইয়াৰ উপযোগিতা ব্যাখ্যা কৰা।

(d) How does sociological research differ from everyday knowledge?

সমাজবিজ্ঞানৰ গৱেষণা দৈনন্দিন জ্ঞানৰ পৰা কেনেকৈ পৃথক ?

(e) Discuss the importance of primary data in social research.

সামাজিক গৱেষণাত প্ৰাথমিক তথ্যৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(f) Explain the interview method in sociological research. Discuss its advantages and limitations.

সমাজবিজ্ঞানৰ গৱেষণাত সাক্ষাৎকাৰ পদ্ধতিৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা। ইয়াৰ সুবিধা আৰু সীমাবদ্ধতাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(g) Discuss the importance of the historical method in understanding social change.

সামাজিক পৰিৱৰ্তন বুজিবলৈ ঐতিহাসিক পদ্ধতিৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(h) Explain the importance of selecting appropriate research methods.

উপযুক্ত গৱেষণা পদ্ধতি বাছনি কৰাৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer any *two* from the following questions : 10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the positivist and interpretivist approaches in Sociology and compare their methodological perspectives in social research.

সামজবিজ্ঞানত ধনাত্মকতাবাদী আৰু ব্যাখ্যাবাদী দৃষ্টিভংগীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা আৰু সামাজিক গৱেষণাত ইয়াৰ পদ্ধতিগত দৃষ্টিভংগীসমূহৰ তুলনা কৰা।

(b) What is sampling in social research? Discuss the various types of sampling methods with suitable examples.

সামাজিক গৱেষণাত নমুনা সংগ্ৰহ কি? উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে বিভিন্ন ধৰণৰ নমুনা সংগ্ৰহ পদ্ধতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(c) Discuss the importance of ethics in social research. What ethical problems may arise while conducting research?

সামাজিক গৱেষণাত নৈতিকতাৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। গৱেষণা কৰাৰ সময়ত কি কি নৈতিক সমস্যাৰ সৃষ্টি হ'ব পাৰে?

(d) Discuss the differences between qualitative and quantitative research methods in Sociology, focusing on methodology, data collection and interpretation of results.

পদ্ধতি, তথ্য সংগ্ৰহ আৰু ফলাফলৰ ব্যাখ্যাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি সমাজবিজ্ঞানৰ গুণগত আৰু পৰিমাণগত গৱেষণা পদ্ধতিৰ মাজৰ পাৰ্থক্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(e) What is observation method? Discuss the strengths and limitations of this method in research.

পৰ্যবেক্ষণ পদ্ধতি কি? গৱেষণাত এই পদ্ধতিৰ সুবিধা আৰু সীমাবদ্ধতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

★★★

1 (Sem–4/FYUGP) SOC 42 MN/(A)

2026

SOCIOLOGY

(Minor)

Paper : SOC4400604MN

(Rural Sociology)

(Set–A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Choose the correct option : 1×8=8

শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :

(a) Which of the following is a peasant movement in the pre-Independent India?

তলত দিয়া কোনটো কৃষক আন্দোলন প্ৰাক্-স্বাধীন ভাৰতৰ ?

(i) Champaran Movement

চম্পাৰণ আন্দোলন

(ii) Nagaon Movement
নগাঁও আন্দোলন

(iii) Lucknow Movement
লক্ষ্মৌ আন্দোলন

(iv) Puri Movement
পুৰী আন্দোলন

(b) In which year was Bardoli Satyagraha happened?
কোন চনত বাৰডেলি সত্যাগ্ৰহ সংঘটিত হৈছিল?

(i) 1921
১৯২১

(ii) 1920
১৯২০

(iii) 1923
১৯২৩

(iv) 1928
১৯২৮

(c) Who is the editor of the book, *India's Villages?*
India's Villages নামৰ গ্ৰন্থখনৰ সম্পাদক কোন?

(i) A. R. Desai
এ. আৰ. দেশাই

(Continued)

(ii) A. M. Shah
এ. এম. শ্বাহ

(iii) Henry Maine
হেনৰী মেইন

(iv) None of them
ওপৰৰ এজনও নহয়

(d) Who is the author of the book, *Caste and Communication in an Indian Village?*
Caste and Communication in an Indian Village নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন?

(i) D. N. Dhanagare
ডি. এন. ধনাগাৰে

(ii) M. N. Srinivas
এম. এন. শ্ৰীনিৱাস

(iii) A. M. Shah
এ. এম. শ্বাহ

(iv) None of them
ওপৰৰ এজনও নহয়

(e) A. R. Desai is a _____ sociologist.
এ. আৰ. দেশাই এজন _____ ছ'চিঅ'লজিষ্ট।

(i) marxist
মাৰ্ক্সবাদী

(Turn Over)

(ii) functionalist
ফাংছনেলিষ্ট

(iii) critical theorist
ক্রিটিকেল থিঅ'ৰিষ্ট

(iv) All of the above
ওপৰৰ সকলোবোৰ

(f) Which of the following is not related to rural India?

তলৰ কোনটো গ্ৰাম্য ভাৰতৰ লগত জড়িত নহয় ?

(i) Agriculture
কৃষি

(ii) Simplicity of cultural expression
সাংস্কৃতিক প্ৰকাশৰ সৰলতা

(iii) Traditional knowledge
পৰম্পৰাগত জ্ঞান

(iv) Cinema hall
চিনেমা হল

(g) The book, *Indian Village* is written by

Indian Village নামৰ কিতাপখন _____য়ে লিখিছে।

(i) M. N. Srinivas
এম. এন. শ্ৰীনিৱাস

(ii) A. R. Desai
এ. আৰ. দেশাই

(iii) S. C. Dube
এছ. সি. ডুবে

(iv) T. K. Oommen
টি. কে. উমেন

(h) Who is the author of the book, *Social Transformation in Rural India?*

Social Transformation in Rural India নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?

(i) T. K. Oommen
টি. কে. উমেন

(ii) Andre Beteille
আন্দ্ৰে বেটেইল

(iii) Robert Redfield
ৰবার্ট ৰেডফিল্ড

(iv) B. R. Ambedkar
বি. আৰ. আম্বেদকাৰ

2. Answer any *six* of the following questions : 2×6=12

তলত দিয়া যিকোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define peasant.
কৃষকৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(b) Write two characteristics of dominant caste.
ডমিনেণ্ট কাস্টৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(c) What is Westernization?

পশ্চিমীয়াকৰণ মানে কি?

(d) What is book view?

বুক ভিউ মানে কি?

(e) What do you understand by joint family?

যৌথ পৰিয়াল বুলিলে কি বুজা?

(f) Write two functions of family.

পৰিয়ালৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

(g) Define rural decentralization.

গ্ৰাম্য বিকেন্দ্ৰীকৰণৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(h) Mention two factors that contribute to women empowerment.

মহিলা সবলীকৰণত অৰিহণা যোগোৱা দুটা কাৰক উল্লেখ কৰা।

(i) What are the two causes of peasant movement?

কৃষক আন্দোলনৰ কাৰণ দুটা কি?

(j) What are the two ways in which village economy has changed in post-Independent India?

স্বাধীনতাৰ পিছৰ ভাৰতবৰ্ষত কোন দুটা উপায়েৰে গাঁৱৰ অৰ্থনীতি সলনি হৈছে?

3. Write short notes on any *four* of the following : 5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চুটি টোকা লিখা :

(a) Rural development

গ্ৰাম্য উন্নয়ন

(b) Rural-urban continuum

গ্ৰাম্য-নগৰীয় ধাৰাবাহিকতা

(c) Panchayati Raj system

পঞ্চায়তি ৰাজ ব্যৱস্থা

(d) Peasant movement

কৃষক আন্দোলন

(e) Non-farm economy

নন-ফাৰ্ম ইকনমি

(f) Problems of agricultural labourers

কৃষি শ্ৰমিকৰ সমস্যাসমূহ

(g) Globalization

বিশ্বায়ন

(h) Caste system

জাতি ব্যৱস্থা

4. Answer any *two* of the following questions : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write an essay on the characteristics of rural society.

গ্ৰাম্য সমাজৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ ওপৰত এটা ৰচনা লিখা।

(b) Discuss Thorner's model of agrarian classes.

থৰ্নৰৰ কৃষিভিত্তিক শ্ৰেণীৰ মডেল আলোচনা কৰা।

(c) Discuss Andre Beteille's idea of agrarian social structure.

কৃষি সামাজিক গাঁথনিৰ বিষয়ে আন্দ্ৰে বেটেঁইলৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।

(d) Draw out the characteristics of a patriarchal joint family in rural India.

ভাৰতবৰ্ষৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ পিতৃতান্ত্ৰিক যৌথ পৰিয়ালৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা।

(e) Critically analyze the linkages of caste and class in rural India.

ভাৰতবৰ্ষৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলত জাতি আৰু শ্ৰেণীৰ সম্পৰ্ক সমালোচনাত্মকভাৱে আলোচনা কৰা।

★★★

2026

SOCIOLOGY

(Minor)

Paper : SOC4400704MN

(Sociology of Family, Marriage and Kinship)

(Set–A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Choose the correct answer from the following : 1×8=8

তলত দিয়াসমূহৰ পৰা সঠিক উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

(a) The term 'local' is

'Local' শব্দটোৰ অৰ্থ হৈছে

(i) alliance between two families

দুটা পৰিয়ালৰ মাজত মিত্ৰতা

(ii) inheritance of property

সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰ

(iii) residence pattern after marriage
বিয়াৰ পিছৰ বাসস্থানৰ ধৰণ

(iv) a type of secondary kin
গৌণ সম্বন্ধীয়ৰ এটা ধৰণ

(b) _____ is a primary kin.

(Brother/Brother-in-law)

_____ হৈছে এজন প্ৰাথমিক সম্বন্ধীয়।

(ভাতৃ/ভিনিদেউ)

(c) Khasi is a _____ tribe.

(matrilineal/patrilineal)

Khasi হৈছে এক _____ জনজাতি।

(মাতৃসূত্ৰীয় /পিতৃসূত্ৰীয়)

(d) The relation between mother's brother and sister's children is known as _____.

(amitate/avunculate)

মাতৃৰ দাদা আৰু ভনীৰ শিশুৰ মাজৰ সম্পৰ্কক _____ বোলা হয়।

(এমিটেত /এভানকুলেট)

(e) Who wrote the book, *The Family in India?*

(Irawati Karve/A. M. Shah)

The Family in India নামৰ গ্ৰন্থখন কোনে লিখিছিল?

(ইৰাৱতী কাৰ্বে /এ. এম. শ্বাহ)

(f) _____ is a new form of family.

(Patriarchal/Blended)

_____ হৈছে পৰিয়ালৰ এক নতুন প্ৰকাৰ।

(পিতৃতান্ত্ৰিক /মিশ্ৰিত)

(g) A woman with multiple husbands is called _____.

(polyandry/polygyny)

এগৰাকী মহিলাৰ একাধিক স্বামী থকাটোক _____ প্ৰথা বোলা হয়।

(বহুস্বামী /বহুপত্নী)

(h) *The Elementary Structures of Kinship* is written by _____.

(Robin Fox/Claude Lévi-Strauss)

The Elementary Structures of Kinship নামৰ গ্ৰন্থখন _____ ৰ দ্বাৰা লিখিত।

(ৰ'বিন ফক্স/ক্লদ লেভী-ষ্ট্ৰাউচ)

2. Answer any *six* of the following questions : 2×6=12

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define family.
পৰিয়ালৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(b) What is 'double descent'?

যুৰীয়া উত্তৰাধিকাৰী মানে কি?

(c) What is a 'clan'?

'বংশ' কি?

(d) Who is an affinal kin?

মিতিৰ কোন?

(e) What do you mean by 'neolocal'?

'নৱস্থানীয়' মানে কি বুজা?

(f) Define hypogamy.

প্ৰতিলোম বিবাহৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(g) State two functions of family.

পৰিয়ালৰ দুটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।

(h) Distinguish between a joint and extended family.

যুটীয়া আৰু আস্তীৰ্ণ পৰিয়ালৰ মাজৰ পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

(i) Define 'incest'.

অনাচাৰৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(j) What is dowry?

যৌতুক মানে কি?

3. Write short notes on any *four* of the following : 5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Family and its types

পৰিয়াল আৰু ইয়াৰ প্ৰকাৰ

(b) Basic principles of kinship

আত্মীয়তাৰ মৌলিক নীতিসমূহ

(c) New reproductive technologies

নতুন প্ৰজনন প্ৰযুক্তি

(d) Kinship usage and terms

আত্মীয়তাৰ ব্যৱহাৰ আৰু সম্বন্ধ নাম

(e) Rules of marriage

বিবাহৰ নিয়মসমূহ

(Turn Over)

(f) Marriage transactions
বিবাহৰ লেনদেন

(g) Cultural approach to kinship studies
আত্মীয়তা অধ্যয়নত সাংস্কৃতিক দৰ্শন

(h) Kinship and gender
আত্মীয়তা আৰু লিংগ

4. Answer any *two* of the following questions : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) "Marriage is a form of alliance." Explain.
"বিবাহ এক প্ৰকাৰ মৈত্ৰী সম্পৰ্ক।" ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Explain the matrilineal system with an example. What is the matrilineal puzzle?
এটা উদাহৰণসহ মাতৃসূত্ৰীয় প্ৰথাৰ বিষয়ে বহলাই লিখা। মাতৃসূত্ৰীয় সাঁথৰ কি?

(c) What is descent and what are its types? Discuss its role in the kinship structure.
উত্তৰাধীকাৰী মানে কি আৰু ইয়াৰ প্ৰকাৰসমূহ কি কি? আত্মীয়তাৰ গাঁথনিত ইয়াৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(d) Examine the changing nature of family, marriage and kinship in Indian society.
ভাৰতীয় সমাজত পৰিয়াল, বিবাহ আৰু আত্মীয়তাৰ পৰিৱৰ্তিত স্বৰূপ পৰীক্ষা কৰা।

(e) Discuss the kinship organization with reference to the kinship map of India.
ভাৰতৰ আত্মীয়তা মানচিত্ৰৰ উল্লেখ কৰি বিভিন্ন ধৰণৰ আত্মীয়তা সংগঠনৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

★★★